

Juryrapport Muziekscriptie Prijs 2009

De Muziekscriptie Prijs is de onderscheiding voor de meest veelbelovende afstudeerscriptie over muziek in de breedste zin van het woord in het HBO en WO. Met deze prijs beoogt Muziek Centrum Nederland het onderzoek op dit brede gebied te bevorderen. De jury beoordeelt de ingezonden werkstukken op zowel wetenschappelijk gehalte als de relevantie binnen de context van het eigen vakgebied en op het niveau en de invalshoek van de opleiding waarvoor de scriptie is gemaakt. Daarnaast vindt de jury een goede leesbaarheid en een aantrekkelijke presentatie belangrijke pluspunten. En uiteindelijk stellen we onszelf ook altijd de vraag: wat hier staat, is dat eigenlijk ‘waar’?

De Muziekscriptie Prijs wordt dit jaar voor de negende keer uitgereikt. De eerste zeven jaren gebeurde dit door het Nationaal Pop Instituut en was deze bedoeld voor scripties over popmuziek. Met het opgaan van dit instituut in Muziek Centrum Nederland kreeg ook de prijs een bredere focus. Het beoordelen van scripties op zo’n breed terrein is niet eenvoudig. Daarom is de jury breed samengesteld, met deskundigen uit alle geledingen van de muziekwereld en het muziekonderwijs. Dit jaar bestond de jury uit:

- Leenke Ripmeester (collectiespecialist EYE Film Instituut Nederland en gepromoveerd op een proefschrift over videoclip en jeugdcultuur)
- Tom ter Bogt (bijzonder hoogleraar popmuziek Universiteit van Utrecht)
- Tom Engelshoven, (redacteur OOR, oud-winnaar van de Pop Media Prijs)
- Henkjan Honing, universitair hoofddocent muziekcognitie aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) en vice-president van ESCOM, de European Society for the Cognitive Sciences of Music.
- Walter van de Leur, hoogleraar jazz en improvisatiemuziek, eveneens aan de UvA.
- Jan van der Plas (redacteur OOR en oud-winnaar van de Pop Media Prijs, docent aan de Fontys Rockacademie) (voorzitter)

De jury werd secretariaeel ondersteund door Els van Swol van Muziek Centrum Nederland.

Het afgelopen jaar heeft Muziek Centrum Nederland haar best gedaan om de Muziekscriptie Prijs in haar nieuwe opzet meer bekendheid te geven. Het resultaat mag er zijn! Met maar liefst 29 inzendingen hadden we er een flinke kluit aan. Dat weerhoudt ons niet om te gaan proberen het aantal nog verder omhoog te brengen. Met ingang van dit jaar zullen we meer aansluiten op het studiejaar en, wetende dat de meeste scripties in de zomermaanden worden voltooid en beoordeeld, de inzendtermijn voor de scripties sluiten op 31 oktober.

Onze collega's van het Poppunt Vlaanderen, die sinds enkele jaren met veel succes een soortgelijke prijs kennen, hebben hier goede ervaringen mee.

Dit jaar dus 29 inzendingen. De afgelopen jaren hebben wij als jury ons nogal eens kritisch uitgelaten over het algemene niveau van de scripties. Veel slecht geformuleerde onderzoeksvragen, te particuliere onderwerpkeuzes en hoogdravende, te vet aangezette argumentaties waren ons deel. Gelukkig is er in het wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs de laatste tijd weer wat meer oog voor de begeleiding van de student. Niet dat het nu plotseling hoogzomer is, maar na een eerste schifting hielden we een longlist van elf scripties over die we in elk geval de moeite van het lezen waard vonden. Prettig geschreven, informatieve, leuke en verrassende scripties, die getuigen van talent, inzicht en enthousiasme.

Op basis van eerste lezing selecteerde de jury uit de longlist een shortlist van zes scripties. Elk werd voorzien van een waarderend maar ook kritisch commentaar, in het besef dat een afstudeerscriptie een eerste proeve van bekwaamheid is van een zich ontwikkelend onderzoeker. Schouderklopjes zijn leuk, maar van inhoudelijke feedback leer je meer. Ik noem ze in alfabetische volgorde:

Rik Brinks: *Evolution or revolution, drivers of change in the American music industry in the last 15 years*

(Masterscriptie American studies aan de Radboud Univesiteit, Nijmegen)

‘Helder en interessant overzicht van de ontwikkeling van de Amerikaanse muziekindustrie in de laatste twintig jaar. Legt de schuld van de huidige crisis bij de muziekindustrie die te conservatief gereageerd zou hebben op de veranderende omstandigheden en te weinig vernieuwd zou hebben. Gaat echter volkomen voorbij aan de rol en functie die auteursrecht heeft op macro-economisch niveau. Meer journalistiek dan wetenschappelijk.’

Julia Heuwekemeijer: *De Herverzigeunering van Taraf de Haïdouks, een kritiek op de verleidingen van authenticiteit*

(Masterscriptie Muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam)

‘Interessante en relevante bespiegeling op het veelgehanteerde begrip authenticiteit. Voorbeeld is de door twee Belgische managers gecreëerde authentieke zigeuneract Tarif de Haidouks, die voor haar zesde cd de *Roemeense Dansen* van Bela Bartók verzigeunerde. Beschrijft nauwgezet hoe dit gebeurde en in welke context. Dit leidt soms tot open deuren als dat het verzigeuneren inhoudt dat er kenmerken van de Roemeense zigeunermuziek aan werden toegevoegd. Maar scherp is de constatering dat vanuit de westerse notie van authenticiteit ‘authenticiteit’ werd gecreëerd.’

Than van Nispen tot Pannerden: *Non-lineaire muziek strategieën*

(Masterscriptie aan de EMMA – European Media Master of Arts van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht)

‘Interessant en relevant onderwerp, in het verlengde van de winnaar van vorig jaar. Helder geschreven, hoewel wat droog. Op basis van eigen onderzoek. Werkt niet echt naar een evaluatie toe. Het voor- en nadelenlijstje dat als zodanig moet dienen is nogal lachwekkend.’

Anne Slothouwer: *Performing misery, een onderzoek naar interactie als sleutel tot de flamencoperformance*

(Masterscriptie muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam)

‘Bezinning op de uitvoeringspraktijk van de flamenco: de vele stijlvoorschriften van een muziekstijl die beoogt veel meer te zijn dan dat alleen. Dansmuziek, een romantisch ideaal maar ook een levenskunst. Een boeiend onderwerp, maar door een tekort aan richtinggevende literatuur toch teveel een particulier verslag.’

Berit Soolsma en Marije van Veen: *Archief Paradiso*

(Bachelorscriptie cultureel erfgoed aan de Reinwardt Academie in Amsterdam)

‘Beleidsplan voor het opzetten van een publieksarchief voor Paradiso. Adequate opsomming en afweging van de mogelijkheden. Zeer praktisch geformuleerd, maar de achterliggende afwegingen zijn veelomvattend. Naarmate de conclusie nadert wordt de toon wat vrijblijvend en de wens soms meer de vader van de gedachte.’

A.M. van de Wetering: *Orkesteducatie als belevenis*

(Master muziekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam)

‘Beleidsplan voor het beter laten aansluiten van het Residentie Orkest op de behoeften van jonge consumenten. Formuleert aan de hand van beleveniselementen: het zintuiglijker maken van het programma-aanbod. Een wat onhandige notie, zo blijkt. Uiteindelijk komt Van de Wetering tot het advies dat het orkest de ramen van haar ivoren toren moet openzetten en de samenwerking moet zoeken met scholen en andere culturele instellingen. Met name door aan te sluiten op lesmethoden. Een advies dat vaker wordt gegeven en in de praktijk vaak meer problemen oplevert dan je op basis van het hier geformuleerde zou verwachten.’

Uiteindelijk kwamen uit de shortlist drie genomineerden naar voren, in alfabetische volgorde:

- Julia Heuwekemeijer: *De Herverzigeunering van Taraf de Haïdouks*
- Berit Soolsma en Marije van Veen: *Archief Paradiso*
- A.M. van de Wetering: *Orkesteducatie als belevenis*

De winnaar van de Muziekscriptie Prijs krijgt een geldbedrag van 500 euro. De nummers twee en drie gaan evenmin met lege handen naar huis. Zij krijgen een gratis te volgen cursus uit het aanbod van Muziek Centrum Nederland.

Op de derde plaats is geëindigd *Orkesteducatie* van **A.M. van de Wetering**. Volgens de jury een goed beleidsplan voor het beter laten aansluiten van het orkest op de behoeften van jonge consumenten, maar wel wat idealistisch geformuleerd.

De nummer twee is *De Herverzigeunering van Taraf de Haïdouks* van **Julia Heuwekemeijer**. Een prima bespiegeling op het begrip authenticiteit. Net iets tekort schietend in helderheid van de conclusies. Hoe valide is het begrip authenticiteit nu eigenlijk? Een scriptie waar we het aan de jurytafel geruime tijd over hebben gehad en die discussie uitlokt. Daarmee een zeer verdiende tweede plaats.

Brengt ons bij de winnaar: **Berit Soolsma** en **Marije van Veen** met hun beleidsplan voor een professioneel archief voor poppodium Paradiso in Amsterdam, een in de ogen van de jury exceptioneel goede bachelorscriptie, gemaakt voor de Reinwardt Academie in Amsterdam. Het is niet de eerste keer dat een bachelorscriptie wint, Eller van Buuren ging Soolsma en Van Veen voor met een eveneens uitzonderlijke goede scriptie over muziek op internet. Berit en Marije schreven voor Paradiso een zeer solide en helder leesbaar beleidsplan voor een publieksarchief, met o.a. state of the art gebruik van interactieve media. Een mooie mix van oude en nieuwe kennis, met kennis van zaken en gezond verstand opgeschreven. Een exceptioneel goede bachelorscriptie.

JvdP/11.4.2010